ആദികവിയുടെ കാരുണ്യം

കെ.ജി. പൗലോസ്

ആദികാവ്യത്തെപ്പറ്റി താൻ പുതിയൊരു ഗ്രന്ഥം രചിക്കുന്നു എന്ന് എന്റെ സുഹൃത്ത് ബാബുരാജ് പറഞ്ഞപ്പോൾ ആദ്യമെനിക്കൊരമ്പരപ്പാണുണ്ടായത്. പരിഭാഷകളായും സംഗ്രഹങ്ങളായും ആവോളമുണ്ട് രാമകഥകൾ മലയാളത്തിൽ; ഇനിയും പുതിയ ഒന്നിനുള്ള പ്രസക്തിയെപ്പറ്റിയായിരുന്നു എന്റെ ആശങ്ക. എന്നാൽ പുസ്തകം വായിച്ചുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ ആ ചിന്ത മാറി. നേരത്തെ ഇറങ്ങേണ്ടതായിരുന്നു ഈ ഗ്രന്ഥം എന്നാണിപ്പോൾ തോന്നുന്നത്. അതിന് പ്രധാനകാരണം പുനരാഖ്യാനത്തിൽ ശ്രീ ബാബുരാജ് സ്വീകരിച്ച രീതിശാസ്ത്രമാണ്.

1

24000 സംസ്കൃതശ്ലോകങ്ങളിലാണ് വാല്മീകി രാമന്റെ കഥപറയുന്നത്. അതിന്റെ കാമ്പൊട്ടും കളയാതെ ലളിതമായി മധുരമലയാളത്തിലാണ് അദ്ദേഹം ഈ ഗ്രന്ഥം രചിച്ചിരിക്കുന്നത്. കാടുംപടലവും മാറ്റി നേർവഴിയിലാണ് കഥയുടെ ഗതി. ഉപാഖ്യാനങ്ങൾ പലതും പ്രത്യേകഭാഗമാക്കി അവസാനത്തേക്ക് മാറ്റിയത് സംഗ്രഹണത്തിലെ കൈയ്യടക്കത്തിന് ഉദാഹരണമാണ്. പ്രതിപാദനത്തിനുമുണ്ട് പ്രത്യേകത. പുതുതലമുറയിലെ വായനക്കാർക്ക് കൂടി ഉൾക്കൊള്ളാൻ കഴിയുന്നവിധമാണ് സംഭവങ്ങളെ സന്നിവേശിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഉദാഹരണം - പുത്രകാമേഷ്ടിയിൽ ലഭിച്ച പ്രസാദമാണ് പായസം. പത്നിമാർ അതുപങ്കിടുന്നു. ആരുമിതിന്റെ വിശ്വാസ്യതയെ ചോദ്യം ചെയ്യുകയില്ല.

അവതരണത്തിന്റെ നാടകീയതയാണ് ഈ ഗ്രന്ഥത്തെ ആകർഷകമാക്കുന്ന മറ്റൊരു ഘടകം. മൂലത്തിലെപോലെ നാരദന്റെ ആഗമനവും ബ്രഹ്മാവിന്റെ അനുഗ്രഹവും ഒന്നും വർണ്ണിച്ചല്ല, ഗ്രന്ഥം ആരംഭിക്കുന്നത്. പരിത്യക്തയായ സീതയെ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചുകൊണ്ടാണ് തുടക്കം.

> ‘കുടമണി കിലുക്കി കുതിച്ചുപായുന്ന കുതിരകളുടെ കുളമ്പടിനാദം തമസാനദീതീരത്തെ ഇരുൾക്കാടുകൾക്കുമപ്പുറത്തെവിടെയോ ലയിച്ചുചേരുമ്പോൾ, പ്രതീക്ഷകളുടെ അവസാനത്തെ നക്ഷത്രവും നിരാശയുടെ കറുത്ത ആകാശത്ത് കത്തിയൊടുങ്ങുമ്പോൾ, കവിളിലൂടെ ഒഴുകിയിറങ്ങുന്ന കണ്ണുനീർത്തുള്ളികളാൽ വരണ്ടചുണ്ടുകളെ നനച്ച് അവൾ ഇരിക്കാനൊരിടം തേടി.
>
> അവൾ മരച്ചുവട്ടിലിരുന്നു. എന്താണു സംഭവിച്ചത്? അല്പനേരം മുമ്പുവരെ കാനനഭംഗികളാസ്വദിച്ച് സ്വർണരഥത്തിലിരുന്നവൾ. അയോദ്ധ്യാധിപനായ ശ്രീരാമചന്ദ്രന്റെ പട്ടമഹിഷിയായ സീത, ഇതാ ഒരനാഥയായി നദീതീരത്തെ ഈ വിജനമേഖലയിൽ. കരിമ്പടം വിരിച്ച് ഉറങ്ങാനൊരുങ്ങുന്ന കാട് അവളെ പേടിപ്പെടുത്തി. നിറവയറിനുള്ളിലെ ജീവന്റെ തുടിപ്പുകൾ അവൾ കേട്ടു.’

എത്ര ഹൃദ്യമായ അവതരണം. ഭൂമികന്യയുടെ കരച്ചിൽ കേട്ട് ഉള്ളുരുകിയ കവി അപവാദത്തെയാണ് 'മാ നിഷദ' യിലൂടെ പഴിച്ചതെന്നും അവളുടെ പരിശുദ്ധി ലോകരെ അറിയിക്കാനാണ് രാമായണം രചിച്ചതെന്നും ഒരു വ്യാഖ്യാനമുണ്ട്. അതെങ്ങനെയുമിരിക്കട്ടെ, വായനക്കാരന്റെ മനസ്സിനെ മുൾമുനയിൽ നിർത്തുന്നതാണ് അത്യന്തം ഉദ്വേഗഭരിതമായ ഈ ആരംഭം. ചെടിപ്പിക്കുന്ന ക്ലാസ്സിക്കൽ വർണ്ണനാരീതികളുപേക്ഷിച്ച് പ്രസന്നവും കാവ്യാത്മകവുമായ ശൈലി സ്വീകരിച്ചത് ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ വായനസുഖം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു. അതിശയോക്തികൂടാതെ പറയാം, അത്യന്തം ആവർജ്ജകമായ ഒരു നോവൽപോലെ ലയിച്ചിരുന്നു വായിക്കാവുന്ന ശയ്യാഗുണം ഈ ആഖ്യാനത്തിനുണ്ട്.

2

വാല്മീകി തന്നെ തികഞ്ഞ ആത്മവിശ്വാസത്തോടെ പ്രഖ്യാപിച്ചിരുന്നു, ലോകമുള്ളിടത്തോളംകാലം രാമകഥ നിലനിൽക്കുമെന്ന്.

യാവത് സ്ഥാസ്യന്തി ഗിരയഃ
സരിതശ്ച മഹീതലേ
താവത് രാമായണകഥാ
ലോകേഷു പ്രചരിഷ്യതി

പർവ്വതങ്ങൾ നിലനിൽക്കുന്നിടത്തോളംകാലം, നദികൾ ഒഴുകുന്നിടത്തോളം രാമകഥ ലോകത്ത് പ്രചരിക്കും. വാല്മീകിയുടെ പ്രവചനം സത്യമാണെന്ന് രാമായണകഥയുടെ പ്രചാരം തെളിയിക്കുന്നു.

രാമായണത്തിന്റെ പ്രചാരത്തിന് പ്രധാനമായും മൂന്നുഘട്ടങ്ങൾ ഉണ്ട്. രണ്ടായിരത്തിഅഞ്ഞൂറ് വർഷമെങ്കിലും പഴക്കമുണ്ടാകും വാല്മീകിരാമായണത്തിന്. ലവകുശൻമാർ അയോദ്ധ്യയിൽ പാടുന്നതുകേട്ടാണ് ജനങ്ങൾ ആദ്യം ഈ കഥ മനസ്സിലാക്കിയത്. പിന്നീട് ജനപദഗാഥകളായി, കഥകളായി, ചിത്രങ്ങളായി, ദൃശ്യങ്ങളായി രാമകഥ ജനങ്ങളിലേയ്ക്കെത്തി. ഇന്ത്യയിൽ മാത്രമല്ല, മലേഷ്യ, കംബോഡിയ, തായ്‌ലൻഡ് തുടങ്ങിയ ദക്ഷിണേഷ്യൻ രാജ്യങ്ങളിലും രാമായണകഥ പ്രചരിച്ചു. ഓരോ സ്ഥലത്തും പാടിയവരുടെ ഭാവനയ്ക്കനുസരിച്ച് കഥയ്ക്ക് പലതരം ഭേദങ്ങളുമുണ്ടായി. ജൈനന്മാരും ബൗദ്ധന്മാരും അവരുടെ രചനകളിൽ രാമകഥയെ ഉൾപ്പെടുത്തി. രാമായണത്തിന്റെ പ്രചാരത്തിന്റെ ആദ്യഘട്ടം ഇതായിരുന്നു.

മദ്ധ്യകാലത്തോടെയാണ് രണ്ടാംഘട്ടം ആരംഭിക്കുന്നത്. ഒൻപത്, പത്ത് നൂറ്റാണ്ടുകളോടെ ഭക്തിപ്രസ്ഥാനം ഇന്ത്യയിൽ പ്രചരിച്ചു. ഭക്തിയുടെ യാത്ര അധികവും തെക്കു നിന്നു വടക്കോട്ടായിരുന്നു. 'ഭക്തികന്യക' ദക്ഷിണേന്ത്യക്കാരിയാണെന്ന് പുരാണങ്ങൾ പറയുന്നു. ഏതായാലും ഭക്തന്മാരുടെ ഒരു നീണ്ട പട്ടിക പത്താം ശതകത്തിന്നുശേഷം ഇന്ത്യയിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നുണ്ട്. ഗോരഖ് നാഥ് (10-ാം ശതകം), രാമാനുജൻ (1017-1120), നിംബാർക്കൻ (12-ാം ശതകം), മധ്വൻ (13-ാം ശതകം), രാമാനന്ദൻ (14-ാം ശതകം),

ജ്ഞാനേശ്വരൻ (12-ാം ശതകം), നാമദേവൻ (13-ാം ശതകം), നാനാക്ക് (15-ാം ശതകം), ദാദൂ (16-ാം ശതകം), ലാൽദാസ് (18-ാം ശതകം), ദാദാലാൽ (17-ാം ശതകം), ഹരി ഭാനു (17-ാം ശതകം), ധരണീദാസ് (17-ാം ശതകം), പ്രാൺനാഥ് (16-ാം ശതകം), വിദ്യാ പതി (14-ാം ശതകം), തുളസീദാസ് (16-ാം ശതകം) ഇങ്ങനെ പോകുന്നു ആ പട്ടിക.

ഈ പശ്ചാത്തലത്തിലാണ് വാല്മീകിരാമായണത്തിന് സംസ്കൃതത്തിൽ അദ്ധ്യാത്മരാ മായണം എന്ന പുതിയ ഒരു ഗ്രന്ഥം ഉണ്ടാകുന്നത്. 14-ാം ശതകത്തിൽ ആണ് ഇതിന്റെ രചന. കവിയുടെ സ്ഥലനാമാദികളെപ്പറ്റി പല അഭിപ്രായങ്ങളുമുണ്ട്. രാമാരാധനയ്ക്ക് അദ്വൈതവേദാന്തപരമായ ഒരു അടിക്കല്ലുണ്ടാക്കുകയാണ് അദ്ധ്യാത്മരാമായണം ചെയ്യു ന്നത്. രാമനെ പരമാത്മാവായും സീതയെ മായാശക്തിയായും ഇതിൽ കല്പിച്ചിരിക്കു ന്നു. മദ്ധ്യകാലത്തുണ്ടായ രാമായണകഥകൾ അദ്ധ്യാത്മരാമായണത്തെ ആണ് പിന്തുട രുന്നത്. സൂർദാസ്, തുളസീദാസ് പോലുള്ളവരുടെ രാമായണങ്ങൾ വളരെ പ്രസിദ്ധ ങ്ങളാണ്.

സമൂഹത്തിലെ താഴെക്കിടയിലുള്ളവരിലാണ് ഭക്തികഥകൾ അധികവും പ്രചരിച്ചത്. ഭക്തി അവരെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം വിമോചനത്തിനുള്ള മാർഗ്ഗമായിരുന്നു. രാമകഥ കൾ പാടാനും പ്രചരിപ്പിക്കാനും അർഹത ലഭിക്കുക എന്നതുതന്നെ സമൂഹത്തിലെ അവരുടെ സ്ഥാനം ഉയർത്തുന്നതിന് പര്യാപ്തമായിരുന്നു. രാമഭക്തി പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ പ്രധാന പ്രചാരകനായിരുന്നു രാമാനന്ദൻ. പ്രയാഗയിൽ 14 -ാം നൂറ്റാണ്ടിൽ ജനിച്ച ഇദ്ദേ ഹത്തിന്റെ ശിഷ്യൻമാരിൽ പ്രമുഖനായിരുന്നു രാമചരിതമാനസത്തിന്റെ കർത്താവായ തുളസീദാസൻ. രാമനന്ദന് പന്ത്രണ്ട് ശിഷ്യൻന്മാരുണ്ടായിരുന്നു. രാമാനന്ദൻ പൗരോ ഹിത്യത്തെ എതിർത്തു. ഹൃദയശുദ്ധിയെയും ഭക്തിയെയും അദ്ദേഹം പ്രധാനമാക്കി. പണ്ഡിതഭാഷയായ സംസ്കൃതത്തിന്പകരം പ്രാദേശിക ഭാഷകളെ ഭക്തിയുടെ പ്രചാ രത്തിന് അദ്ദേഹം ഉപയോഗിച്ചു. രാമാനന്ദന്റെ ശിഷ്യൻമാർ അധികവും താഴ്ന്നജാതി ക്കാരായിരുന്നു. ക്ഷുരകനും നെയ്ത്തുകാരുമൊക്കെ അവരിൽപെട്ടിരുന്നു. സ്ത്രീകളു മുണ്ടായിരുന്നു അവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ. ഭക്തി ഇവർക്കെല്ലാം വിമോചനത്തിന്റെ ആയുധ മായിരുന്നു. രാമായണത്തിന് ഇക്കാലത്തുണ്ടായ പ്രചാരത്തിന്റെ മുഖ്യകാരണം ഇതായി രുന്നു.

രാമകഥയുടെ പ്രചാരത്തിന്റെ മൂന്നാംഘട്ടമായി പറയാവുന്നത് ആധുനികകാലമാണ്. പരിഭാഷകളും പുനരാഖ്യാനങ്ങളുമായിരുന്നു രണ്ടാംഘട്ടത്തിലെ പ്രചാരത്തിന് കാര ണമെങ്കിൽ പഠനങ്ങളും നിരൂപണങ്ങളും താരതമ്യങ്ങളുമാണ് ആധുനികകാലത്ത് പ്രചാ രത്തിന് കാരണമായത്. മറാത്തിയിൽ മാമാവരേർക്കർ രചിച്ച ഭൂമികന്യാസീത ഇക്കൂട്ട ത്തിൽ പ്രധാന്യമർഹിക്കുന്നു. സ്ത്രീപക്ഷത്തുനിന്നും കീഴാളപക്ഷത്തുനിന്നുമുള്ള രാമാ യണ വായനകളാണ് ഈ കാലത്തിന്റെ സവിശേഷത. മലയാളത്തിൽ ആശാന്റെ ചിന്താ വിഷ്ടയായ സീത, സി.എൻ. ശ്രീകണ്ഠൻനായരുടെ നാടകത്രയം എന്നിവ ഈ കൂട്ട ത്തിൽ പെടുന്നു. ഈ കാലഘട്ടത്തിൽ ഏറ്റവുമധികം പഠനത്തിനും വിശകലനത്തിനും വിധേയമായ കൃതികളിൽ ഒന്നാണ് രാമായണം.

3

ഉത്തരേന്ത്യയിൽ എന്നപോലെ ദക്ഷിണേന്ത്യയിലും രാമകഥ ഭക്തിമാർഗ്ഗമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ട്. മദ്ധ്യകാലത്തിൽ തമിഴിലെ കമ്പരാമായണമാണ് (12-ാം നൂറ്റാണ്ട്) ഇക്കൂട്ടത്തിൽ ആദ്യത്തേത്. രാമചരിതവും കണ്ണശ്ശരാമായണവുമാണ് മലയാളത്തിലെ ആദ്യകാലരാമായണങ്ങൾ. എന്നാൽ മലയാളിയുടെ മനംകവർന്നത് എഴുത്തച്ഛന്റെ അദ്ധ്യാത്മരാമായണമാണ് (16-ാം ശതകം).

രാമഭക്തിപ്രസ്ഥാനം തുഞ്ചത്തെഴുത്തച്ഛനെ ആകർഷിച്ചത് എന്തുകൊണ്ടെന്ന് ഡോ. കെ. എൻ. എഴുത്തച്ഛൻ അന്വേഷിക്കുന്നു: “സ്ത്രീക്കും ശൂദ്രനും എന്നുവേണ്ട എല്ലാ ജനവർഗ്ഗത്തിനും മാനസികോൽക്കർഷവും അഭിജാതചിന്തകളും ആവശ്യമായിരുന്നു. ഭക്തിയെപോലെ ജനങ്ങളെ പവിത്രീകരിക്കുകയും സമീകരിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന മറ്റുവസ്തുക്കൾ ദുർലഭമാണ്. ഇതിന്നെല്ലാംകൂടി ഒരേസമയം പറ്റുന്ന സാഹിത്യകൃതികൾ രചിക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യം എഴുത്തച്ഛനു ബോധ്യപ്പെട്ടിരിക്കണം. ഈ ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റാനുതകുന്ന കൃതിയാണ് സംസ്കൃതത്തിലെ അധ്യാത്മരാമായണമെന്ന് അദ്ദേഹം ഉറപ്പിച്ചിരിക്കാം. അദ്വൈതവേദാന്തത്തിനും ഭക്തിക്കുമാണ് അതിൽ പ്രാധാന്യം. ജനങ്ങൾക്ക് ആദർശനിഷ്ഠയും കർത്തവ്യജ്ഞാനവും പകരാനും രാമകഥയ്ക്കുകഴിയും. കവികർമ്മത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം മോക്ഷമാണെന്നുകൂടി തന്റെ രാമായണാരംഭത്തിൽ എഴുത്തച്ഛൻ പറയുന്നുണ്ട്. തന്റെ വികസ്വരമായ കവനശക്തിക്കു പ്രവർത്തിക്കാൻ പറ്റിയ ഒരു രംഗം അധ്യാത്മരാമായണത്തിൽ എഴുത്തച്ഛൻ കണ്ടെത്തി... അദ്ധ്യാത്മരാമായണം തർജ്ജമ ഭാഷയുടെ ജീവിതത്തിലെ ഒരു വഴിത്തിരിവിനെ കുറിക്കുന്നു”

അദ്ധ്യാത്മരാമായണത്തിന്റെ ഫലശ്രുതി ആർക്കും സംശയം വേണ്ടാത്ത രൂപത്തിൽ കവിതന്നെ പലസ്ഥലങ്ങളിൽ വിവരിക്കുന്നുണ്ട്.

അദ്ധ്യാത്മരാമായണമിദമെത്രയു-
മത്യുത്തമോത്തമം മൃത്യുഞ്ജയപ്രോക്തം
അദ്ധ്യയനം ചെയ്കിൽ മർത്ത്യനിജ്ജന്മനാ
മുക്തി സിദ്ധിക്കുമതിനില്ല സംശയം

മുക്തി മാത്രമല്ല, ധനധാന്യവൃദ്ധി, ശത്രുവിനാശം, പുത്രപ്രാപ്തി തുടങ്ങി ഐഹികവും ആമുഷ്മികവുമായ എല്ലാ ശ്രേയസ്സും രാമായണം വായിക്കുകയോ കേൾക്കുകയോ ചെയ്യുന്നവർക്കുണ്ടാകും. മാത്രവുമല്ല, തളർന്ന ജീവിതത്തിന് ഇതൊരു രസായനവുമാവും.

കല്മഷഹരം രാമചരിതം രാസായനം

എന്നാണ് കവി രാമായണത്തെ വിശേഷിപ്പിക്കുന്നത്. ക്ഷീണിച്ചവർക്ക് ശക്തിനൽകി ആരോഗ്യത്തെ വർദ്ധിപ്പിക്കുകയാണ് രസായനം ചെയ്യുന്നത്. താപത്രയംകൊണ്ട് ക്ലേശി

ക്കുന്നവർക്ക് ദേഹത്തിനും മനസ്സിനും ഓജസ്സ് നൽകാൻ രാമായണത്തിന് കഴിയും.

ഇത് കേവലം കവിവചനമല്ല, മലയാളികൾക്ക് അനുഭവസിദ്ധമാണ്. അതുകൊണ്ടാണ് നിത്യേനയും സവിശേഷസന്ദർഭങ്ങളിലും രാമായണം പാരായണം ചെയ്യുന്നത് മലയാളിയുടെ ജീവിതചര്യയുടെ ഭാഗമായത്. സമൂഹത്തിന്റെ എല്ലാത്തട്ടിലുമുള്ളവർ ഭക്തിപൂർവ്വം ഇതനുഷ്ഠിക്കുന്നു. മലയാളിയുടെ രാമായണപാരായണവ്യഗ്രതയുടെ ജ്വലിക്കുന്നൊരു ചിത്രം മഹാകവി വള്ളത്തോൾ തോണിയാത്ര എന്ന കവിതയിൽ വരച്ചുവെച്ചിട്ടുണ്ട്. രാത്രിയിൽ ചില്ലുവിളക്കിന്റെ മങ്ങിയ വെളിച്ചത്തിൽ പൊന്നാനിപ്പുഴയിലൊഴുകുന്ന തോണിയിലിരുന്നു രാമായണം വായിക്കുന്ന ആ തോണിക്കാരൻ മലയാളി എത്ര ആർത്തിയോടെയാണ് രാമായണത്തെ ഉൾക്കൊള്ളുന്നത് എന്നതിന് ഉദാഹരണമാണ്.

കാവ്യം സുഗേയം, കഥ രാഘവീയം
കർത്താവ് തുഞ്ചത്തുളവായ ദിവ്യൻ
പാടുന്നതോ ഭക്തിമയസ്വരത്തിൽ
ആനന്ദലബ്ധിക്കിനിയെന്തു വേണം?

അദ്ധ്യാത്മരാമായണത്തെപ്പറ്റി പറയേണ്ടതൊക്കെ ഈ നാൽവരിച്ചെപ്പിലൊതുക്കിയിരിക്കുന്നു മഹാകവി വള്ളത്തോൾ. ഈ 'ആനന്ദലബ്ധി' യാണ് എഴുത്തച്ഛൻ മലയാളിക്ക് നൽകിയ ഒസ്യത്ത്.

4

രാമായണം എക്കാലവും നിലനിൽക്കുമെന്ന് വാല്മീകി ഉറപ്പിച്ച് പറഞ്ഞതിന് രണ്ടു കാരണങ്ങൾ ഉണ്ട് - ഒന്ന്, കവിയുടെ ഉള്ളുരുക്കിയ കാരുണ്യത്തിൽ നിന്ന് ഉറവെടുത്തതാണത്; രണ്ട്, മനുഷ്യബന്ധങ്ങളെയാണ് കവി വർണ്ണിക്കുന്നത്. രാമായണരചനയ്ക്ക് കാരണമായ ഇണപ്പക്ഷികളുടെ കഥ പ്രസിദ്ധമാണ്. പ്രഭാതത്തിൽ ഗംഗയിൽ സ്നാനത്തിന് പോകുന്ന മുനി പ്രകൃതിയുടെ ഭംഗികളിൽ മനംമയങ്ങിനിന്നു. മരക്കൊമ്പിലൊന്നിൽ കൊക്കുരുമ്മിയിരിക്കുന്ന ഇണപ്പക്ഷികളെ അദ്ദേഹം നോക്കിനിന്നു. പെട്ടെന്നാണ് ഒരു വേടന്റെ അമ്പ് ഒന്നിനെ എയ്ത് താഴെ വീഴ്ത്തിയത്. മണ്ണിൽ ചോരയിൽ കുതിർന്നു പിടയുന്ന ഇണയെനോക്കി കരയുന്ന പക്ഷി മുനിയുടെ കണ്ണുനിറച്ചു. ഈ അധർമ്മത്തിനെതിരെ മനസ്സ് തുടിച്ചു. പ്രക്ഷുബ്ധമായ മനസ്സിൽനിന്നാണ് ആദ്യകവിത പുറപ്പെട്ടത്.

മാ നിഷാദ! പ്രതിഷ്ഠാം ത്വമഗമഃ ശാശ്വതീഃ സമാഃ
യത് ക്രൗഞ്ചമിഥുനാദേകം അവധീഃ കാമമോഹിതം.

അനീതിക്കെതിരായ രോഷമാണ് കവിത. സഹജീവിയുടെ കണ്ണീരിൽ കുതിരുന്ന ഒരു മനസ്സിനേ അധർമ്മം കാണുമ്പോൾ പ്രതിഷേധിക്കാൻ കഴിയൂ. ധർമ്മാത്മാവായ മുനിയുടെ മനസ്സിലുദിച്ച കാരുണ്യമാണ് കവിതയായി മാറിയത് :

മുനേർധർമ്മാത്മനസ്തസ്യ
കാരുണ്യം സമപദ്യത.

അമർഷത്തിന്റെ കനലാണ് കവിത എന്നാണ് വാല്മീകി നമ്മെ പഠിപ്പിച്ചത്; അമർഷം ഉണ്ടാകുന്നതോ കാരുണ്യത്തിൽനിന്നും.

രാമായണത്തിന്റെ പ്രചാരത്തിന്റെ രണ്ടാമത്തെ കാരണം കവി വരച്ചുവെയ്ക്കുന്ന മാനവബന്ധങ്ങളുടെ മാതൃകകളാണ്. 'കയ്യൂക്കുള്ളവൻ കാര്യക്കാരൻ' എന്നാണ് മൃഗലോകത്തെ നീതി. മത്സ്യന്യായം (മീൻമുറ) എന്നുപറയും സംസ്കൃതത്തിൽ. ഈ സ്വാർത്ഥത വിട്ട് പരസ്പരം സ്നേഹിക്കുമ്പോഴാണ് മാനവികത ഉറവെടുക്കുന്നത്. കുടുംബബന്ധങ്ങളിൽ നിന്നാണ് അതുണ്ടാകേണ്ടത്. അതിന്റെ മാതൃകകളാണ് രാമായണത്തിൽ വാല്മീകി വരച്ചുവെയ്ക്കുന്നത്. അച്ഛനും മകനും തമ്മിൽ, അമ്മയും മകനും തമ്മിൽ, സഹോദരങ്ങൾ തമ്മിൽ, ഭാര്യയും ഭർത്താവും തമ്മിൽ ഉണ്ടാകേണ്ട ബന്ധങ്ങളുടെ ദാർഢ്യം രാമായണം പോലെ മറ്റൊരു കാവ്യവും നമുക്ക് നൽകുന്നില്ല.

സഹോദരന്മാർ തമ്മിലുണ്ടാകേണ്ട ബന്ധമാണ് ഇതിലേറ്റവും മിഴിവുറ്റതായി വാല്മീകി കാണുന്നത്. മാതൃകയായി വാല്മീകി ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നത് ദശരഥപുത്രന്മാരായ നാൽവരെയുമാണ്. നാലുപേരുടേയും സ്വഭാവത്തിൽ വ്യത്യാസങ്ങളുണ്ട്. എന്നാൽ പരസ്പരം ഉള്ള സ്നേഹവും വിശ്വാസവും ഏറെ ദൃഢമാണ്. നിനയ്ക്കാത്ത സമയത്ത് രാജ്യം കൈവന്ന ഭരതൻ, ജ്യേഷ്ഠന്റെ പാദുകത്തെയാണ് സിംഹാസനത്തിൽ പ്രതിഷ്ഠിക്കുന്നത്. ലക്ഷ്മണൻ ശ്രീരാമന്റെ നിഴലാണ്. സ്വന്തം ജീവിതവും സൗഭാഗ്യവും ത്യജിച്ചാണ് രാമനെ വനത്തിലേയ്ക്ക് പിന്തുടരുന്നത്. ശത്രുഘ്നൻ ജ്യേഷ്ഠന്മാരെ കടുകിട തെറ്റാതെ അനുസരിക്കുന്നവനാണ്.

ഈ സഹോദരബന്ധങ്ങൾ മഹത്തായ മാതൃകകളായി എടുത്തുകാട്ടുന്ന കവി മറിച്ചുള്ള ഉദാഹരണങ്ങളും കാണിക്കുന്നുണ്ട്. അതുപക്ഷേ, മനുഷ്യരിലല്ല, വാനരരിലും രാക്ഷസരിലുമാണ്. നിർണ്ണായകനിമിഷത്തിൽ ജ്യേഷ്ഠനെ വിട്ടു ശത്രുപാളയത്തിലെത്തുന്ന വിഭീഷണൻ. ലങ്കയിലെ രഹസ്യങ്ങൾ ശത്രുവിന് പകർന്നുകൊടുത്ത് ജ്യേഷ്ഠനെ കൊല്ലിക്കുകയാണ് ആ സഹോദരൻ. ബാലിയും സുഗ്രീവനും തമ്മിലുള്ള ബന്ധമാണ് മറ്റൊരു ഉദാഹരണം. ശത്രുതയുടെ കഥകളെന്തായാലും ഒരപരിചിതനോട് സഹോദരനെ വധിക്കാൻവേണ്ടി സഖ്യമുണ്ടാക്കുന്ന സുഗ്രീവൻ ഒരിക്കലും ആദരണീയനോ അനുകരണീയനോ ആകുന്നില്ല. ഇവിടെയാണ് വാല്മീകിയുടെ മഹത്ത്വം നമുക്ക് വെളിവാകുന്നത്. മനുഷ്യന്റെ കഥ പറയാനാണ് മുനി തുനിഞ്ഞത്. രാമായണത്തിന്റെ തുടക്കത്തിൽ കവി തന്നെ ഇക്കാര്യം തുറന്ന് പറയുന്നുണ്ട്. ലോകർക്കെല്ലാം മാതൃകയായി കൊണ്ടാടാവുന്ന നരൻ ആരെന്ന് വാല്മീകി നാരദമഹർഷിയോട് ചോദിക്കുന്നു:

> കോന്വസ്മിൻ സാമ്പ്രതം ലോകേ
> ഗുണവാൻ കശ്ച വീര്യവാൻ?

എല്ലാ ഗുണങ്ങളും തികഞ്ഞവനായി നാരദമഹർഷി ചൂണ്ടികാണിച്ചത് ശ്രീരാമനെയാ

ണ്. ആ രാമന്റെ കഥയാണ് വാല്മീകി എഴുതിയത്. അതുകൊണ്ടാണ് മനുഷ്യബന്ധങ്ങൾക്ക് വാല്മീകി ഇത്രയധികം പ്രാധാന്യം കല്പിക്കുന്നത്.

രാമായണത്തിലെ ഇരുപത്തിനാലായിരം ശ്ലോകങ്ങളിൽ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട ശ്ലോകമേതാണ്? ലക്ഷ്മണൻ സീതാരാമന്മാരോടൊപ്പം വനവാസത്തിന് ഒരുങ്ങുന്നു. തന്റെ ജീവിതത്തെപ്പറ്റി ഓർത്തില്ല, പങ്കാളിയായ ഊർമ്മിളയേയും മറന്നു. ലക്ഷ്മണൻ അമ്മയുടെ മുൻപിൽ അനുഗ്രഹത്തിനായി തലകുനിച്ചു. സുമിത്രയുടെ ഉപദേശമിതായിരുന്നു.

രാമം ദശരഥം വിദ്ധി
മാം വിദ്ധി ജനകാത്മജാം
അയോദ്ധ്യാം അടവീം വിദ്ധി
ഗച്ഛ താത യഥാസുഖം

ജ്യേഷ്ഠനായ രാമനെ പിതാവെന്ന് കരുതൂ; ജ്യേഷ്ഠപത്നിയെ അമ്മയായ ഞാനെന്നു കരുതൂ. കാനനം അയോദ്ധ്യയെന്ന് കരുതൂ. പൊന്നുമോനേ, സുഖമായി പോകൂ.

ഇതിൽപ്പരം അർത്ഥസമ്പുഷ്ടമായൊരു യാത്രാമൊഴി ആർക്കും നൽകാനാകില്ല. മനുഷ്യഹൃദയങ്ങളെ മുറുക്കുന്ന കനകനൂലാണ് സ്നേഹം. അതിൽ നഷ്ടങ്ങളേയുള്ളൂ. നഷ്ടങ്ങളിൽ ചൂളാതിരിക്കുക. അതായിരുന്നു കരഞ്ഞ് കവിതയെഴുതിയ ആദികവിക്ക് പറയാനുണ്ടായിരുന്നത്.

മനുഷ്യൻ ഹൃദയത്തോടെ വസിക്കുന്ന കാലമത്രയും രാമായണം ഒരു തുണയായി കൂടെയുണ്ടാകും എന്ന കവിസ്വപ്നം സാർത്ഥകമാകുന്നതിവിടെയാണ്.

വ്യക്തിബന്ധം മാത്രമല്ല, പൗരധർമ്മവും പഠിപ്പിച്ച ആദർശഗ്രന്ഥം രാമായണമാണ്. കുടുംബങ്ങൾ ഗ്രാമങ്ങളായും സമൂഹങ്ങളായും രാഷ്ട്രങ്ങളായും പടിപടിയായി ഉയരുമ്പോൾ അനുകരണീയമായ മാതൃകകൾ അവിടെയുണ്ടാകണം. ഇവിടെ വാല്മീകിയുടെ സങ്കല്പം സാധാരണക്കാരുടേതിൽ നിന്ന് വിഭിന്നമാണ്. കുടുംബം ഗ്രാമത്തിന് വേണ്ടി, ഗ്രാമം രാജ്യത്തിന് വേണ്ടിയും. കുടുംബബന്ധങ്ങളും രാജ്യധർമ്മങ്ങളും തമ്മിൽ ഇടർച്ചവന്നാൽ രാജ്യത്തിന് പ്രഥമ പരിഗണന, അതുകഴിഞ്ഞ് ഗ്രാമം, അവസാനം കുടുംബം. മറിച്ചാണ് നമ്മുടെ മുൻഗണനാക്രമം. എന്നാൽ വ്യക്തിയല്ല, പൗരനാണ് വാല്മീകിക്ക് വലുത്. വ്യക്തികർമ്മത്തിന്റെ വികാസവും ഉദാത്തതയുമാണ് പൗരധർമ്മം. അതുകൊണ്ടാണ് അച്ഛനെ വേദനിപ്പിച്ചിട്ടും ശ്രീരാമൻ മരവുരി അണിഞ്ഞത്. അച്ഛന്റെ മരണത്തിനുതന്നെ ഇതു കാരണമായേക്കാം. വ്യക്തി മരിക്കും, സ്വാഭാവികം; എന്നാൽ സത്യം മരിക്കരുത്. അത് നിത്യമാണ്, സനാതനവും. അതുയർത്തിപ്പിടിക്കുകയാണ് തന്റെ ധർമ്മം. അച്ഛനോടു മാത്രമല്ല, പത്നിയോടും ക്രൂരതയാണ് ശ്രീരാമൻ കാണിച്ചത് എന്ന് തോന്നാം. ഇരുമെയ്യാർന്നൊരു ജീവിപോലെ കഴിഞ്ഞിട്ട് ഒരപവാദത്തിന്റെ പേരിൽ പരിത്യജിച്ചു; പത്നിയെ മാത്രമല്ല, പ്രജാതന്തുക്കളേയും. ഭർത്താവ് മാത്രമല്ല, പ്രജാപതിയുമാണ് താൻ. ഭർത്താവിന് കരയാം, പക്ഷേ സിംഹാസനത്തിനതാവില്ല. സൂര്യൻ ആകാശത്തിലുയർന്നേ നില്ക്കൂ, ആ വംശത്തിനും താഴെയ്ക്ക് പതിക്കാനാവില്ല.

വ്യക്തിബന്ധങ്ങളുടെ ദാർഢ്യം, പൗരധർമ്മത്തിന്റെ പാവനത-ഇവ രണ്ടുമാണ് സംസ്കൃതിയുടെ പ്രഥമകിരണങ്ങൾ ഏറ്റുതുടങ്ങുന്ന ആദിമസമൂഹത്തിന് സ്വന്തം കവിതയിലൂടെ ആദികവി ഉദാഹരിച്ച് കാണിച്ചത്. ഇന്നുമിവ പ്രസക്തങ്ങളാണ്. വികാരങ്ങളല്ല, ധർമ്മബോധമാണ് സമൂഹത്തെ നയിക്കേണ്ടതെന്ന പാഠമാണതിന്റെ സാരസർവസ്വം.

5

രാമായണപഠനങ്ങൾ ഇക്കാലത്ത് ആദികവിയെ അവഗണിക്കുകയാണ് പതിവ്. വള്ളത്തോളിന്റെ പരിഭാഷ അതിറങ്ങിയ കാലത്ത് ഒരു മഹാദ്ഭുതമായിരുന്നു. സമാദരണീയയായ പ്രൊഫ. എം. ലീലാവതി സംസ്കൃതമൂലം അമൂല്യമായ മലയാള പരിഭാഷയോടെ മൂന്നുവാല്യങ്ങളായി കൈരളിക്ക് നൽകിയിട്ടുണ്ട്. മലയാളത്തിൽ അവസാനമായി വന്ന രാമായണകഥ മഹാപണ്ഡിതനായ സത്യവ്രതശാസ്ത്രികളുടെ തായ്‌ലണ്ട് രാമായണകാവ്യമാണ്. ഡോ. സി. രാജേന്ദ്രൻ അത് ഹൃദ്യമായി മലയാളത്തിലേയ്ക്ക് മൊഴിമാറ്റം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. കേന്ദ്രസാഹിത്യഅക്കാദമിയാണ് അത് പ്രസിദ്ധീകരിച്ചത്.

ഈ പശ്ചാത്തലത്തിൽ ശ്രീ ബാബുരാജിന്റെ പുതിയഗ്രന്ഥം നമ്മുടെ രാമായണജ്ഞാനശേഖരത്തിലേയ്ക്ക് വിലപ്പെട്ട ഒരു സംഭാവനയാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മഹാഭാരതാഖ്യാനം സ്വാഗതം ചെയ്തതുപോലെതന്നെ രാമായണവും മലയാളി നെഞ്ചോട് ചേർത്തുപിടിക്കുമെന്ന് എനിക്ക് ഉറപ്പുണ്ട്. അനല്പമായ ആഹ്ളാദത്തോടെ ഈ ഗ്രന്ഥം സുമനസ്സുകളുടെ കൈകളിൽ അർപ്പിക്കുന്നു.

കെ.ജി. പൗലോസ്: അധ്യാപകൻ; പ്രിൻസിപ്പൽ സംസ്കൃതകോളേജ്; റജിസ്ട്രാർ, ശ്രീശങ്കരാചാര്യ സംസ്കൃത സർവ്വകലാശാല; വൈസ്ചാൻസലർ, കേരളകലാമണ്ഡലം കല്പിതസർവ്വകലാശാലാ എന്നീ നിലകളിൽ പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ട്. E-mail: kgpaulose@gmail.com, www.kgpaulose@info.com.